

BROBYGNING

Flygtninge-model fra Vejle på dagsordenen i trepartsforhandlinger

Af Iver Houmark Andersen | @Houmark

Torsdag den 11. februar 2016, 05:00

Del:

Vejle er en stor kilde til inspiration, når trepartsforhandlingerne begynder i dag. I den østjyske kommune har man nemlig fundet en nøgle til at få flygtninge i job.

Kommunens model får ros fra mange sider og bliver kopieret af flere kommuner.

Ali Ahmad Alzoo er takket være Vejle-modellen godt i gang med at få foden inden for på arbejdsmarkedet.

Foto: Iver Houmark Andersen.

Klokken er halv syv om morgenen. Det er februar, det regner, og det er mørkt i industrikvarteret i udkanten af Vejle. Syriske Ali Ahmad Alzoo tager fat på dagens dont med at lime papplader sammen. Trods tidspunkt, årstid og det lidt ensformige arbejde er han glad.

Den 31-årige syriske flytning er nemlig i gang med at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet efter at have været i Danmark i snart 17 måneder.

Ali Ahmad Alzoo og andre flygtninge i Vejle nyder godt af den såkaldte Vejle-model. En model der ser ud til at kunne være et af svarene på tidens store udfordring:

Hvad gør vi for at få flere flygtninge i job eller uddannelse, så de kan bidrage til samfundet og ikke være en belastning?

Central del af trepart

Siden 2014 har man i Vejle kørt med sin egen model for at få flygtninge hurtigt ud på arbejdspladser og på den måde hjælpe dem til at blive en del af det arbejdende Danmark.

Modellen vækker opsigt i en sådan grad, at 15 kommuner indtil videre har valgt at bruge en lignende model, og 22 flere er på vej. Det fortæller formanden for Arbejdsmarkedsudvalget i

Vejle Kommune, Christoffer Aagaard Melson (V).

Det er oplagt - at de ideer og erfaringer, som man har fra Vejle - kan tages med ind til treparts-forhandlingerne

Lizette Risgaard, formand for LO-fagbevægelsen

I dag, torsdag, begynder repræsentanter for regering, fagbevægelse og arbejdsgivere de såkaldte trepartsforhandlinger. De handler i første omgang om veje til bedre integration af flygtninge og indvandrere. Og hos parterne er man meget opmærksom på Vejle-modellen.

»Vejle-modellen kan helt klart bruges. Det er oplagt, at de ideer og erfaringer, som man har fra Vejle, kan tages med ind til treparts-forhandlingerne,« siger LO-fagbevægelsens formand, Lizette Risgaard, og fortsætter:

»I Vejle prøver de noget af - tilsyneladende med succes - og der er jo ingen grund til, at vi skal opfinde den dybe tallerken flere gange i treparten. I Vejle lykkes de med både at få flygtninge og andre arbejdsløse ind på arbejdsmarkedet på en god måde. Samtidig med, at det hele foregår under ordnede forhold, så vi i fagbevægelsen kan acceptere det.«

Hos Dansk Arbejdsgiverforening (DA) er man også inspireret af arbejdet med integration i fjordbyen.

»Vi er meget opmærksomme på alt, hvad der peger i retning af at kunne få flygtninge i job, og der har vi lagt mærke til Vejle,« siger chefkonsulent Berit Toft Fihl, der er DA's specialist i forhold til integration af flygtninge.

»Dels fordi man arbejder meget målrettet på hurtigt at få flygtninge ud i virksomhederne. Dels fordi man i Vejle opkvalificerer flygtninge meget målrettet den virksomhed, hvor de er i praktik/løntilskud,« fortæller hun.

Hurtigt i gang i jobrige brancher

Hvad er det så Vejle Kommune gør, som vækker opsigt? Det korte svar er, at man i Vejle styrer efter tre overordnede mål, når kommunen modtager flygtninge, som har fået opholdstilladelse.

Målene er ifølge udvalgsformand Christoffer Aagaard Melson (V) følgende:

- Flygtningene skal hurtigst muligt ud på en arbejdsplads i praktik
- Flygtninge skal gå ind i brancher, hvor der er en realistisk chance for at få job
- Når integrationsperioden på tre år er slut, skal flygtninge være så opkvalificerede, at de er en dansk mindsteløn værd

Jobåbninger frem for frit valg

I Vejle går modellen for at hjælpe flygtninge godt på vej under navnet branchepakke-modellen. Branchepakkerne er nemlig et meget vigtigt element.

Kort fortalt går det ud på, at kommunen før opstarten i 2014 bad konsulentfirmaet **LG Insight** om at kortlægge, hvilke brancher flygtninge/indvandrere hidtil har haft succes med at få job i.

Vejle Kommunes branchepakker til flygtninge, som har fået opholdstilladelse. Kilde: Vejle Kommune.

Seks brancher er blevet udpeget: Rengøring, køkken- og service, fødevareindustri, pleje og omsorg, lager samt job som butiksmedhjælper.

»Tidligere har man spurgt flygtninge om, hvad de gerne vil arbejde med/uddannes til. Det har så for eksempel gjort, at flygtninge har brugt flere år på at lære dansk med henblik på at kunne begynde på en uddannelse for eksempel til bilmekaniker,« fortæller Christoffer Aagaard Melson, og fortsætter:

»Desværre betød det ofte, at flygtningen aldrig nåede så langt som til at få færdiggjort uddannelsen. Eller når de var færdige, så havde de været syv-otte år i Danmark uden at have haft reelt arbejde, så ingen ville ansætte dem.«

»Nogle synes, vi er lidt onde ved ikke at give flygtninge frit valg på alle 'jobhylder', men vi tror på, at det her virker,« fortæller Christoffer Aagaard Melson (V), som er formand for Arbejdsmarkedsudvalget i Vejle. Foto: Iver Houmark Andersen.

»Vores tilgang er, at flygtninge skal ind i brancher med mange jobåbninger, og hvor de har en

realistisk chance for at få et job ret hurtigt. Nogle synes, vi er lidt onde ved ikke at give flygtninge frit valg på alle 'jobhylder', men vi tror på, at det her virker.«

Ali A. Alzoo ville gerne have været i praktik i en restaurant i Vejle-området. For han har i Syrien været overtjener og kok. Men kommunen insisterede på, at han skulle ud i fabriksarbejde i stedet.

»Jeg ville gerne have været i forløb på en restaurant og havde valgt det som første prioritet, men mit danske er ikke godt nok til det, fik jeg at vide. Og det må jeg nok erkende, at jobcenteret i Vejle har ret i. Nu er jeg så på fabrik i stedet og er glad for det,« fortæller Ali A. Alzoo.

Tiltaler Socialdemokraterne

Modellen med at presse flygtninge ind i brancher med gode jobmuligheder, tiltaler Mattias Tesfaye, som er medlem af Folketinget og indfødsretsordfører for Socialdemokraterne.

Vi vil gerne pålægge kommunerne at følge en model á la Vejles

Mattias Tesfaye, indfødsretsordfører for Socialdemokraterne

»Der er nogle kommuner som for eksempel Vejle, der har stor succes med at få flygtninge i job. Her er tilgangen til flygtninge ikke: 'Hvad har du lyst til at lave?' Men i stedet: 'Det her skal du lave', og der er gode muligheder for job bagefter,« siger Mattias Tesfaye.

Socialdemokraterne er så glade for Vejle-modellen, at den har sat sig synlige spor i partiets oplæg til at fremme integration, som blev fremlagt forrige uge.

»Vi vil gerne pålægge kommunerne at følge en model á la Vejles. Selvfølgelig med et vist spillerum for hver enkelt kommune, så det ikke bliver for rigtigt,« siger Mattias Tesfaye.

Penge med til uddannelse

Når flygtninge har fået opholdstilladelse, er der normalt en periode på tre år kaldet integrationsperioden. I hele den periode er Vejle parat til at investere i den enkelte flygtning.

»Vores mål er, at flygtninge efter forløbet hos jobcenteret skal være klar til at kunne søge job eller have et job på lige fod med danskere. De skal så at sige være så godt klædt på med sprog og uddannelse, at en arbejdsgiver vil synes, at de er en dansk mindsteløn værd.«

»Det betyder i nogle tilfælde, at vi er nødt til at 'holde' på dem i tre år, men det er vi parate til for at opnå succes på længere sigt,« fortæller Christoffer Aagaard Melson.

Ali A. Alzoo fortæller, at han gerne i virksomheden Pap Emballage & Display vil lære at betjene nogle af de større maskiner, som er i produktionen af udstillings-stativer (displays) til butikker.

Det vil i givet fald kræve, at Vejle Kommune bruger en del penge på at lade en tolk følge Ali A. Alzoo nogle dage i virksomheden og måske på et AMU-kursus.

»Det kan været noget af en udskrivning at købe tolkebistand, men når der er tale om meget jobrettet uddannelse, så vil vi i en del tilfælde gerne bruge de penge,« siger Chrisoffer Aagaard Melson.

»Netop den tilegnede kvalifikation kan i sidste ende være det, der gør, om flygtningen får lov at blive i virksomheden eller kan få et job et andet sted.«

Virker det?

Flere kommuner bruger nu Vejle-modellen. Det på trods af, at der ikke er lavet nogen egentlig evaluering af, om modellen virker.

»Når jeg ser på, hvad der sker for flygtningene, og når jeg hører på tilbagemeldingerne fra jobcenteret, så har jeg en god fornemmelse af, at vi har fat i noget rigtigt,« siger Christoffer Aagaard Melson.

Siden opstarten af Vejle-modellen i 2014 har 250 flygtninge været i modellen eller er det stadig. Alene antallet gør det svært at konkludere noget håndfast om, hvorvidt modellen virker. Men udvalgsformanden peger på en ting:

Ifølge en opgørelse fra Jobindsats.dk var 45 procent af flygtningene i Vejle – i de tre første kvartaler af 2015 - i beskæftigelse efter den tre-årige integrationsperiode. Gennemsnittet på landsplan var i samme periode 35 procent.

»Vores succesrate skal gerne betydeligt højere op, for at økonomien i det her hænger sammen for os. Men det forventer jeg nu også, at den kommer,« siger Christoffer Aagaard Melson.

Begunstiget af vækst

I forhold til at udbrede Vejle-modellen til andre kommuner ser han ikke de store forhindringer.

»Vi er begunstiget af at være i Trekantsområdet, hvor der er pænt gang i økonomien, og det gør det måske lidt nemmere for os, end det er i kommuner med mindre vækst, at få erhvervslivet til at tage imod flygtninge. Men ellers ser jeg ikke de store barrierer for at udbrede vores model,« siger Christoffer Aagaard Melson.

Sprogforbistring

I virksomheden Pap Emballage & Display er direktør og ejer Michael Søndergaard tilfreds med, at han har bundet an med Ali A. Alzoo.

Lige nu er Ali A. Alzoo i virksomhedspraktik, så Michael Søndergaard skal ikke give ham en løn. Men hvis alt arter sig så godt som hidtil, vil direktøren gerne have, at Ali bliver en helt almindelig medarbejder som de øvrige 26 andre i virksomheden.

»Ali skal være betydeligt bedre til at tale dansk, før vi vil fastansætte ham. Men hvis han kommer efter det danske, så vil vi gerne have ham her,« siger Michael Søndergaard.

»Min opfordring til virksomheder er, at man skal kaste sig ud i det. For hvor galt kan det lige gå?«, spørger direktør Michael Søndergaard (til venstre) her sammen med fabrikschef Søren Andersen. Foto: Iver Hømark Andersen.

Til hverdag kommunikerer fabrikschef Søren Andersen og kollegerne med Ali A. Alzoo ved hjælp af fagter og Google Translate. Som en del af Vejle-modellen er Ali A. Alzoo tre dage om ugen på sprogskole, og to dage om ugen hos Pap Emballage & Display.

»Jeg har oplevet flere gange at lære noget dansk på sprogskolen, og så stå på fabrikken dagen efter og pludselig kunne forstå noget, jeg ikke forstod før. Kombinationen af undervisning og arbejde er vældig god,« siger Ali A. Alzoo via tolk.

Kultur og religion ingen hindring

Adspurg om der har været problemer i forhold til Ali A. Alzoos religiøse eller kulturelle baggrund, siger Michael Søndergaard:

»Overhovedet ikke. Til jul skulle Ali selvfølgelig ligesom de andre have en julegave, og vi havde lidt problemer med at forklare ham, hvad det er for en størrelse. Men det fandt vi ud af,« griner Michael Søndergaard.

En gang har der dog været et problem på grund af Ali A. Alzoos baggrund.

»En dag skulle han til læge, og da vidste han åbenbart ikke, at man ikke i Danmark bruger hele dagen på et lægebesøg. At forventningen er, at man kommer tilbage til virksomheden efter lægebesøg, eller at man lægger sin aftale først eller sidst på dagen. Men den fejltagelse er jo i småtings-afdelingen,« siger Michael Søndergaard.

Direktør: Spring ud i det

En del virksomheder holder sig tilbage for at prøve an med flygtninge/indvandrere.

»Min opfordring til virksomheder er, at man skal kaste sig ud i det. For hvor galt kan det lige gå? Og så må jeg sige, at jobcenteret i Vejle gør et stort stykke arbejde for at få det til at fungere. Og vi har nok også været heldige med Ali,« siger Michael Søndergaard.

I firmaet er der flere forskellige nationaliteter ansat, og det fungerer fint.

»Vi bliver behandlet med respekt, og kollegerne er meget hjælpsomme, når jeg har spørgsmål,« siger Ali A. Alzoo.

Adspurg om, hvor han er om fem år, siger Ali A. Alzoo:

»Jeg håber, at Syrien er frit på det tidspunkt, så jeg kan komme tilbage. Men hvis det ikke er sådan, så er jeg uden tvivl glad for at være her i virksomheden og i Vejle.«

